

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the PostOffice at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 130. — ŠTEV. 130.

NEW YORK, MONDAY, JUNE 4, 1928. — PONDELJEK, 4. JUNIJA 1928.

TELEFON: CORTLANDT 2876

VOLUME XXXVI. — LETNIK XXXVI.

Severne čete zapustile Peking.

MARŠAL ČANG TSOLIN JE NENADNO ODPOTOVAL

Z nacionalisti je bil sklenjen dogovor, da prevzamejo mesto popolnoma mirno. — Čang Tsolin je bil dve leti diktator Severne Kitajske. — Njegova poslovilna poslanica. — Skoro vsi inozemci so zapustili mesto. — Proglašeno je bilo vojno pravo.

PEKING, Kitajska, 3. junija. — Maršal Čang Tsolin je zapustil včeraj opoldne severno kitajsko glavno mesto. Baje se je dogovoril z voditelji Sansi province o miroljubnem prevzetju Pekinga. Posebni vlak diktatorja, ki je odšel opolnoči, je čakal že par ur prej na kolodvoru. Nekaj vlakov z njegovo telesno stražo je vozilo pred njim. Veliko vojaštva je odhajalo skozi mestna vrata ter se zbiralo za odhod v Sibirijo. Nikjer ni bilo kakih znakov panike.

Vojaki so bili najboljše volje ter niso povzročili nikakih izgredov.

Cang Tsolin, ki je bil v Severni Kitajski dve leti diktator, je izdal poslanico na narod.

Izjavil je, da prepušča narodu suverenost republike. Navedel je svoja prizadevanja, da ohrami mir ter izjavil, da so bila vsa prizadevanja brez uspešna.

Vojna se bliža, in vsledtega zapušča sedaj Peking, da ne poveča nevarnosti za inozemce in Kitajce.

— Peking zapuščam ter bom vzel seboj vse vojaštvo, ker se nočem brez cilja posluževati sile.

Včeraj so krožila poročila, da so bile mukdenske čete severne zvezze poražene pri Liunino, 35 milijonu od Pekinga in da so izgubile 4000 mož.

Ze poprej pa so se završili težki boji med severnimi četami ter četami iz province Sansi.

V notranosti tujega poslaniškega ozemlja v Pekingu je vse pripravljeno na vse eventualnosti.

Vojaki so razpostavljeni na raznih točkah, vendar pa se ne domneva, da bi bilo treba mesto izpraznit in da bodo tuji lahko ostali.

Tekom zadnjih 24 ur pa so klub temu odpotvali razni Kitajci in inozemci proti morski obali, med tuji so bili Japonci najbolj razburjeni.

TOKIO, Japonska, 3. junija. — Poročila, ki so dospela semkaj, javljajo, da so izdali nacionalistični generali Čang Kaj Sek, Feng in Jeng Sisan skupno izjavo, da so poverili pekinškemu komiteju za mir in red nadzorstvo nad mestom tekom prehodne dobe.

Ti generali ne bodo dovolili, da bi prišle različne čete pred določenim časom v mesto.

Le par oddelkov pod poveljstvom Sansi generala, ki je bil imenovan generalnim profosom, bo smelo v Peking.

V Pekingu je bilo proglašeno vojno pravo. Policia patrulira neprestano o ulicah. Kogar najdejo in cesti po solnčnem zahodu, zasišijo. Casopis je pod strogo cenzuro.

TIENSIN, Kitajska, 3. junija. — Položaj v Tien-sinu je zelo napet, a nikakor ne paničen. Kitajске vojaške oblasti so prevzele kontrolo nad mestom in kolodvori.

Ker se splošno umikajo severne čete, je bilo baje potrebno. Umikanje se redno vrši. Nacionalisti ne zasledujejo severnih čet preveč ostro.

WASHINGTON, D. C., 3. junija. — V tukajšnjih vladnih krogih računajo s padcem Pekinga v naslednjih par urah.

Tako jasno priznanje nacionalistov pa ne pride v poštov. Nacionalisti morajo najprej dokazati, da lahko organizirajo štabilno vlado in da so zmogni upravljati celi Kitajski.

Tukajšnji vladni krogi dvomijo, da bi ostala Hankov in Kanton zvesta nankinskemu režimu, kar se pa smatra za neobhodno potrebno za uspeh nacionalistične vlade.

JUGOSLAVIJA JE UGODILA VSEM LAŠKIM ZAHTEVAM

Kot je bilo pričakovati, je ugodila Jugoslavija vsem zahtevarjem italijanske vlade v zvezi s protiitalijanskimi izgredi. — Zaljenje italijanske trikolore je bilo že poprej opravičeno. — Musolinija nočelo v časnikarjem klubu.

BEOGRAD, Jugoslavija, 3. junija. — Jugoslovanska vlada je izjavila, da je pripravljena izpolniti vse zahteve Italije v zvezi s protiitalijanskimi demonstracijami in nasilji, ki so se zavrsila proti italijanskim konzulatom v Jugoslaviji in posameznikom.

Vlada je odvrnila na italijanske proteste, da bo vpravorila najstrožje varnostne odredbe, da prepreči ponovitev takih izgredov.

Uradniki, ki niso zatrli demonstracij, bodo strogo kaznovani.

Vsi Italijani, kateri posest ali dobrobit sta trpeča, bodo bogato odškodovani.

Jugoslovanska vlada se je že prej opravičila za žaljenje italijanske trikolore.

POROČILA IZ DELAJ. SVETA

Delavce vabijo v Nicaragvo. — Izganjanje premogarskih družin.

Missourška organizacija za zahteva povratek pivava.

SANTIAGO, DI CUBA, 3. jun. Neki delavski posredovalni urad objubljuje kubanskim delavcem naročnost pravljicne mezde, če bi hoteli oditi v Nicaragvo. Agentura je zagotovila vsakemu delavecu dnevni zasluzek sedmih doljarjev. Vsled obširne nezaposlenosti na Kubi, je dosti delavcev, ki so pravljeni sprejeti te ponudbe in smatrajo obljube za pristne.

West Indian Workers Federation, ki se boji, da bodo ti delaveci prisiljeni konkurirati z Nicaragaži za slabe plače, je prosila Panameriško Delavsko Federacijo za informacije glede takozvanega pomanjkanja delavstva v Nicaragvi.

PITTSBURGH, Pa., 3. junija. Nadaljnih 126 premogarskih družin bodo izgubili iz Crow Hollow rovskega okrožja.

To sporočilo je dobil Narodni komitej za premogarsko odpomočje. Ti izgomi niso vključeni v splošne izgone, ki se vrše po vsem iztočnem Ohiju.

Sodnisko povelje, ki sili stavkarje, da zapuste bivališče, je bilo izdanoo zveznega sodnika Benson Hougha v zveznem okrajnem sodišču v Columbus, Ohio, na prošnjo United States Coal Company. Ta premogorna družba si prizadeva zopet otvoriti rove na neunijski podlagi.

Devetintpetdeset kompanijskih hiš je prazn, ker ne more dobiti družba toliko stakokazov kot si jih želi.

SPRINGFIELD, Mo., 3. junija. Missourški delegati za predsedniške konvencije obeh meščanskih strank, so bili pozvani v resolucijah, katere je sprejela Missouri State Federation of Labor, naj se zavzemajo na konvenciji za modifikiranje Volsteadove postave.

Skušajo naj izposlovali pivo, ki bo imelo trideset procent alkohola.

POLET PROTI AVSTRALIJI

Po srečnem poletu iz mesta Oakland na Havajsko otočje, nameravajo poleteti ameriško-avstralski letalci na 3144 milij oddaljeno Fidži otočje.

HONOLULU, Havaj, 3. junija. Aeroplani Southern Cross je odletel včeraj popoldne krog pete ure proti Kauaj otoku.

HONOLULU, Havaj, 3. junija. Kapitan Charles Kingford Smith, avstralski letalec je rekel: — Če nam bo le količka mogoče, bomo poleteli jutri na Fidži otočje.

Kapitan je natančno pregledal svoj trimotorni aeroplani, ki je privedel njega in tri tovariše semkaj iz San Francisca.

Vsi štirje letalec so izjavili, da je "Southern Cross" v izvrstnem stanju po poletu 2400 milij. Odločeno so zanikali poročila, da je cilinder enega motorja ožgan in da ga je treba popraviti.

Če bodo vremenske razmere ugodne, bo vpravorila danes drugi let potovanja proti Avstraliji. Če pa ne bo odletel aeroplani v nedeljo, bo zagotovo odletel v pondeljek.

Velikanska naloga čaka letalec, ko se bodo zopet dvignili. Na aeroplani je namreč osem ton tovora. V zraku bodo morali ostati celih 36 ur. Leteti morajo preko 3144 milij vode do svojega cilja Suva na Fidži otokih, ki je le majhen drob v ogromnem oceanu.

Tamošnji avijatiki so izjavili, da najbrž ne bo mogoče dvigniti takojškega aeroplana z nestalnih tal letalnega polja. Opozorili so na dejstvo, da ni mogel letalec Grace dvigniti svojega dosti lažjega letala v zrak, ki je skušal poletiti iz Honolulu v Californijo.

Zemlja se pogreza nad premogovnikom.

WILKESBARRE, Pa., 3. junija. Iz strahu pred nadaljnimi pogrebanji zemlje, ker so se porušili stropi v tukajšnjem rovu Glen Alden Coal Company, so zapustili prebivalce sedem nadaljnih hiš. To se je zgodilo na nasvet premogarskih uradnikov. Pogrebanje zemlje zavzema vedno večji obseg. Splošno obstaja strah, da se bo pogrenula tudi visoka šola na New-port Ave.

Število mrtvih vsled eksplozije v Conyngham rovu, ki se je zavrsilo pred enim tednom, je poskocilo včeraj na deset. Vsled težkih poškodb je namreč umrl Michael Monk.

Nov rekord.

HIM, Italija, 3. junija. — Italijanska armadna letala, majorja Ferraria in Delpreta sta dosegla nov svetovni rekord. V zraku sta vztrajala 57 ur in 37 minut. Prejšnji rekord sta dosegla Amerikanca Stinson in Haldeman. Italijana sta ga sedaj porazila za dobo petih ur.

POSEBNI PODATKI

Pričetljivina za Izplačila ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manj znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$200, po 3 centu od vsakega dolarja. Za večje zneske po dogovoru.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

GENERALU NOBILU NA POMOC

Prva pomočna ladja je zapustila Kings Bay. — Ledolomec "Braganza", s slavnimi alpini na krovu, skuša najti Nobila na severnih Špicbergih. — Nemčija, Anglia in Amerika skušajo pomagati. Nansen bo vodil rešilno akcijo.

KINGS BAY, Špicbergi, 3. junija. — Iskanje izgubljenega balona "Italia" je bilo včeraj pospešeno. Semkaj je namreč dospel parnik "Braganza" s planinskim lovcem na krovu, ki bodo odšli na Severne Špicberge ter vpravorili obširno ekspedicijo.

SKRIVNOSTNA MORILNA ZADEVA

Newyorčanka umorjena v Novi Angliji. — V nem truplu je deset ran. Pisje se baje Mary Ross.

MILTON, Mass., 3. junija. — Tukajšnja policija preiskuje skrivnostni umor lepo mlade ženske, ki je baje Mrs. Mary Ross iz New Yorka. Njeno truplo so našli včeraj popoldne v peščeni jami tukajšnje Blue Hill rezervacije. V truplu je bilo deset ran. Policija domneva, da je bila ustreljena, ko je běžala pred svojimi zasledovalci.

Sledovi smodnika na koži in obliki mrtve so kazali, da je bilo več strelov oddanih iz neposredne blizine.

Umorjena je baje neka Mrs. Mary Ross iz New Yorka, ki je živila prej s svojim možem in triletno hčerkjo, pa se je pred kratkim ločila od moža.

V kolikor je bilo znano ujenuju možu, je odpotoval pred enim tednom k svojemu bratu v Boston.

Neka v bližini stanujejoča ženska je čula več strelov in glasove prepirajočih se moških. V bližini so baje tudi videli malo pred umorom neki taxicab iz Boston.

Policija ni mogla dosedaj se nizesar pozitivnega ugotoviti.

2500 farmerjev proti Hooverju in Coolidge-u.

DE CALB, Ill., 3. junija. — Na veliki trati pred višjo šolo se je zbral včeraj tukaj 2500 farmerjev iz dvajsetih okrajov države, da protestirajo proti nominaciji Coolidge-a in Hooverja v Kansas City.

Soglasno so bile sprejeti zelo energične protestne resolucije. Farmerji se niso izrazili za nobenega kandidata.

Nadškof umrl kot siromak.

DENVER, Colo., 3. junija. — Nadškof John Pitaval, ki je prej deloval v San Fe, N. Mex., je umrl skorobrež sredstev, ko je razvidno iz njegove oporeke. Vse svoje bogastvo je tekmo živiljenja razdal.

V oporeki je napisal: "Vedno sem čutil, da sem le upravitelj nekega drugega ter sem v svojem živiljenju razdal vse, kar sem imel".

Triletni kadi cigarete.

MONTREAL, Quebec, 3. junija. Neki tri leta starci deček, ki že kadi cigarete, je povzročil tekmo pretekli srede v stanovanju požar.

Tekom sodniške obravnavne je izjavil neki uradnik požarne brambe:

Zavarovalna družba ne more plačati odškodnine toliko časa, dokler starši ne odvadijo svojega otroka kajenja.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno če, ako boste vpoštevali našo zahtevljivo ter to

GLAS NARODA

(VLOVENI DALJ)

Owned and Published by
JOSEPH PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saksler, president. Louis Benedit, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
8 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto volja biti sa Ameriko Za New York sa celo leto \$7.00
in Kanado \$8.00 Za pol leta \$3.50

Za pol leta \$8.00 Za mesecno sa celo letu \$7.00
Za cisti leta \$1.50 Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" iskaja vsaki dan izvenki nedelj in praznikov.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli posiljati po Money Order. Pri spremembi kraja narodnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče navedeti, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telefons: Cortlandt 2874

Z A D O M S L E P I H V L J U B L J A N I

Te dni smo poslali v domovino XXXXI. pošiljatev za Dom slepih. Tvorijo jo prispevki sledenih rojakov:

Miss Burgar & Mr. F. Padar	nabrala na zabavi Slovenskega	\$ 6.75
Fanny Sme, 79 Paterson Turnpike, N. Bergen, N. J.		\$ .00
Fr. Barle, 920 McAllister Ave., Waukegan, Ill.		\$ 1.00
Joe Strupek, R. 2, Box 186, Coleman, Wis.		\$ .25
Fanny Marant, Box 71, Summerville, W. Va.		\$ 1.00
Vince Palčič, Box 14, Martin, Pa.		\$ 1.00
Joe Kocjančič, Box 56, Nebraska, Pa.		\$ .50
Fr. Jakopič, Canon City, Colo.		\$ .50
Jos Bevčič, 2272 Blue Island Ave., Chicago, Ill.		\$ 1.00
Joe Kern nabral ob slovesu v staro domovino v Cleveland, O.		\$ 9.00
Jernej Bertonecij, Boulder, Wy.		\$ .50
Alois Herman, R. 2, Smithfield, Pa.		\$ 1.00
Ino Allič, v/o Gover Camp, Corinth, N. Y.		\$ .50
Joe Sagadin, R. 1, Cashmere, Wash.		\$ 1.50
Slov. Delavsko Podporno Društvo, New York, N. Y.		\$ 22.00
G. P. City, mesto šopka na krsto Mrs. Saksler		\$ 5.00
A. M. Meyer, 1734 Wanda Ave., Detroit, Mich.		\$ 2.00
Skupno		\$ 56.00

Kot je razvidno iz poročila, ki je bilo pred kratkim objavljeno v našem listu, so se tudi rojaki v domovini intenzivnejše zavzeli za to prepotrebno akcijo.

V domovini imajo dvoje društev, ki skrbita za slepe. Društvi imata prejšnji kapital. S pomočjo tega kapitala, sklada ameriških Slovencev — za kogega varnost jamči uprava ljubljanske občine — in s primerno državno podporo, bo mogoče vkratkem zgraditi prepotreben dom za največje slovenske reveže.

Nekoliko več požrtvovanosti in ljubezni do trpečeza sobrata, pa bodo slovenski slepi kmalu pod svojo streho, v svojem domu, kateremu je postavilo temelj človekoljubje ameriških rojakov.

POSLEDICE PROHIBICIJSKE POSTAVE

Slučaj, ki ga bomo opisali tukaj, je povsem sakdanji. Na tisoč takih se je že pripetilo izza uveljavljenja osennajstega amendmenta.

Oblasti so prišle na sled obširnemu vtipotapljanju žganja in drugih omarnih sredstev.

Če zaročo je zapletenih osennajst carinskih stražnikov.

Zvezna vlada bo vkratkem zaplenila enega največjih prekooceanskih parnikov, ki je dobavljal robe tihapcem.

Tihapci so imeli izborni organizacijo.

V zvezi so bili z mornariškimi častniki, obrežnimi stražnikami in suhaškimi agenti.

Vtipotapljeno blago so prodajali bogatinom na Wall Streetu.

Tekom zadnjega leta so napravili vsak teden za pol milijona dolarjev kupčije.

Velik del te svote je šel seveda za podkupnine odličnejših carinskih in suhaških uradnikov. Nižji carinski in suhaški uradniki so bili le malo deležni, kajti pokoriti so se morali poveljem od zgoraj ter na komando zamizati na obe očesi.

Butlegarjem je načeloval neki bivši broadwayski advokat, ki je pred enim letom faliral. Danes je možak vreden nad en milijon dolarjev.

Kot smo že zgoraj omenili, je to le eden izmed neštih slučajev.

Ta mesec se bodo zbrači zastopniki naroda v dveh ameriških mestih ter bodo imenovali dva predsedniška kandidata.

Sestavili bodo natančno platformo, katere se bo moral kandidat v slučaju izvolitve držati.

Toda niti v republikanski niti v demokratični platformi ne bo nobene zahteve za odpravo prohibicije.

Moc Antisalonske lige je še vedno večja kot sta obe politični stranki.

Dopis.

Na parniku "Paris".

Podpisani sem se že dalj časa pripravljal, da običasno že enkrat svojo mater, brata in sestri v staro domovino, kjer že nisem bil 40 let, ter se konečno odločil za skupni izlet s parnikom "Paris", katerega je priredila tvrdka "Saksler State Bank" v spremstvu g. A. Skulja, in tako smo odpeljali na 12. maja zjutraj po polnoči proti staro domovino.

Kolikor sem zaznal, ima parnik "Paris" 4 vijke, dolg je 234 metrov, to je nekaj nad 700 čevljev, ima prostora za 1750 potnikov, to je 550 v I., 450 v II. in 750 v III. razredu. To pot nas je 490 v I., 138 v II. in 408 v III. razredu, med temi nas je v III. razredu kakih 50 do 60 Slovencev, nastanjeni čisto zasebe, nekaj je Hrvatov, nekaj Ogrov, največ je Poljakov in parnečev drugih narodnosti.

Na parniku je začasno zaposlenih 800 oseb in od teh je kakih 600 v hotelskem oddelku, 120 v strojnom oddelku in 80 jih je zaposlenih na krovih. Uradništvo s kapitanom vred steje pa okoli 50 oseb. To število pa ni stalno, včasih je manjše, naprimjer po zimni; na poletje, to je v seziji, je večje kot se pokažejo potrebe.

Razdalja med New Yorkom in Havre je 3154 milij, in parnik pluje povprečno 520 milij dnevno, morska milja ima 1869 metrov, na vodna milija ima pa 1609 metrov, to je, kadar pluje projekti vzhodu, ker vozi skoraj samo 23 ur, kadar vozi pa proti zapadu, tedaj napravi povprečno 570 milij dnevno, ker pluje skoraj 25 ur, v tem je toraj razlika.

Parnik ima 120 peči na olje, (to na olja pogori vsako miljo), ki proizvajajo 52.000 konjskih moči, nadalje ima 34.000 ton teže in ima 45.000 ton prostornine.

Parnik napravi povprečno po 24 vozljev na uro, to je merilo za brzino parnika, milje pomenijo pa razdaljo v ravni vodoravnem črti. Parnik namreč ne pluje v ravni črti in ne rabi nobenega krmara, ker krmilo deluje avtomatično v zvezi s kompasom, in kakor hitro zapusti parnik dočeločno na smer, stopi kompas v akcijo in naravnemu parniku kribla zopet v prav smer. Tako so opremljeni danes vsi moderni parniki, kar manjškomu se ni znano. Vsi moderni parniki so opremljeni tudi z gotovo pripravo, potem katere se zameje v nekaj sekundah zaznati za globično morja, kjer parnik istočasno pluje.

Tekom nekaj ur pristanemo na Angleškem v Plymouth in okoli 10. ure jutri dopoldne, to je na 18. maja dospemo v Havre in v nedeljo zvečer po zafidru g. Skulja, ki nas spreminja, bomo dospeli v Ljubljano, naše glavno mesto Slovenije, ki se je v teh doligh 40 letih precej izpreminila in izboljšala.

Potovanje smo imeli izvrstno, soščna nismo videli veliko, toda drugače je bilo morje dokaj mirno, tako da nismo niti vedeli, da se nahajamo na oceanu, šele danes ponocni (17. maja) in danes čez dan nas nekaj ziblje, vendar ne prevēc. Vedel sem, da se je v teh 40 letih kar sem bival v Ameriki precej izboljšalo posebno vožnje po morju, da bom pa tako udobno potoval in imel tako kabino, kot jo imam, tega pa v resnicu nisem prisluščeval. Pa ne samo jaz, tudi vsi drugi sotopni Slovenci, kateri nekateri so se že večkrat vozili po različnih progah, ne morejo dovolj prehvaliti, vožnjo, kabine, hrano, pošte.

Houston, Texas.

Houston, Texas, kjer se dne 26. junija začne demokratična narod-

družina, Charley Thompsona, Path Daly-a, Tony Flowerja, vsi na Specialville, Ill., brata Andrew-a in družino v Chicagi in John Kosice.

Žal mi je bilo, da se nisem mogel v New Yorku zglasiti pri g. Sakserju, s katerim sva bila večkrat skupaj v Chicagi na konvenciji.

Konečno se zahvaljujem tudi tvrki Saksler State Bank za dobro pošte in poštivo v tem, da vsem rojakom v Ameriki toplo priporočam in prav tako tudi francosko parobrodno družbo in se prav posebno parnik "Paris" ter klicem vsem: "Na veselo svidenje v par mesecih!"

Frank Spolar,
iz Specialville, Ill.

Lindbergh dospel v San Diego.

SAN DIEGO, Cal., 3. junija. — Polkovnik Charles Lindbergh je dospel včeraj zjutraj ob osmih semajn v San Franeisco v spremstvu dveh armadnih letalcev.

Tukaj bo ostal, dokler ne bo natančno pregledal v tvornici svojega Ryan aeroplana, katerega se sedaj poslužuje.

Samomorilna kronika.

FRANKLINTON, N. C., 3. jun. — Tukaj se je usmrtil petnajstletni Murray Speed, ki je bil poprej izvoljen predsednikom svojega razreda. Nikomur ni znano, kaj je napotilo mladeniča k temu obupnemu dejanju.

RALEIGH, N. C., 3. junija. — Filip Burnham je končal svoje zivljenje s kroglo, ker ni bil uspešen v dveh šolskih predmetih.

\$5000 NAGRADE
slovenskemu paru, ki bo najdalje presegel. Brezplačna hrana in počivnične.

MEDNARODNO VZTRAJNOSTNO PLESNO SAMPOJNSTVO
Madison Square Garden, se začne v nedeljo dne 10. junija. — Za informacije in privizije se obrnite na John L. Heron, Forrest Hotel, 49th St. near Broadway, New York City.

Agitirajte za "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Ameriki

KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE V LJUBLJANI za leto 1927 so sledete:

VODNIKOVA PRATIKA za leto 1928:
HIŠA V STRUGI, posvet;
VLADKA IN MITKA, opis;
VODNIKI IN PREROKI, (zgodovinska razprava).

Člani so jih že prejeli.
V ZALOGI IMAMO ŠE NEKAJ IZVODOV

CENA VSEM ŠTIRIM \$1.50

Kdor koča postati član te družbe za leto 1928 naj pošle naročino že edaj. Članaranina za člane je samo \$1.00 na leto

Naročila pošljite na: — "Glas Naroda" 82 Cortlandt Street, New York

ANGLEŠKO SLOVENSKO BERILO

English-Slovene Reader

Sestavil Dr. F. J. KERN

Cena s poštino SAMO \$3.

Knjiga vsebuje nauke o izgovarjanju angleških besed; vaje za učence angleščine; berila in članke s slikami ter kratek angleško-slovenski in slovensko-angleški besednjak (4000 besed).

Naročila pošljite na:

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt St. New York

Peter Zgaga

Zgoda o prijateljstvu.

Nekateri ljudje imajo tako nado, da ne morejo odreči. Naprimer Čampov Urša v Ribnici. Ona ni mogla odreči.

Ali pa slavni ruski pisatelj Maksim Gorki, ki je potoval z nekim vagabundom od Petrograda v Odesso ter je delal in garal zanj, nazadnje ga je pa možak v Odessi enostavno pustil na cedilu.

To dogodivščino je Maksim Gorki krasno opisal v črtici "Moj sočut". O Čampovij Urši ne bom razpravljal v tej koloni, pač pa o nekem drugem slučaju, ki dokazuje neizmerno prijateljstvo in udanost na eni strani, na drugi pa vnebojnico nezramnost.

Nekje v Pensylvaniji sta živila dva rojaga, prijateljja izza mladih nog in let.

Starejši, Andrej mu je bilo ime, se je poročil z lepim mladim dekletonom, mlajši, John, je bil pa samec in je užival slakost samskega stanu.

Prijateljstvo med Johnom in Andrejem je bilo neskajeno. Andrej je bil nekak Johnov učitelj in voditelj, katerega je slednji včasi ubogal, včas pa ne. Prej sta stanovala v eni sobi, po poroki je bilo na treba najeti večje stanovanje.

Ze pred poroko je rekel Andrej svoji mladi nevesti: — Le pod tem pogojem te vzamem, da bo tudi John stanoval pri nama.

One je malo pomisila, in ker je Johna poznala, je bila zadovoljna.

Andrej je Johnu ustreljal, kjerko mu je mogel. Dele je iskal zanj, denar mu je posojal ter je bil kot upnik jako popustljiv in obzoren.

KRATKA DNEVNÁ ZGODBÁ

PANTELEJMON ROMANOV:

ZENA ALI KRAVA?

Ko je vaški apneničar Trofin prišel k seji občinskega sovjeta, je vprašal preplašeno:

— Žene so nam torej razveljavili?

— Kakšne žene?

— Take, nu... Zakonske žene.

Zdaj se je spomnil, že prejšnji teden je izšel odlok. Vsi, ki so se poročili pred nastopom sovjetske vlade, so razrešeni.

— Bog z vami, prijatelj. Jaz že trideset let živim s svojo babo, — je rekel opekar, — kam naj se daj pojdem in kaj naj storim?

— Kakor hočeš, samo da nista skupaj, — je odvrnil Mitka.

— Če bedasta gihva tega ali onega ne razume, je bolje za njio, da molči, — se je obregnil obenj član sovjeta. — Nihče ne podi žen iz hiše, zahtevajo samo, da se udari pečat.

— Čemu pečat?

Mož se zamislil in odgovori:

— Tako je dočlenjen. Ubogaj!

— Ali nisi pravil nekaj o starih ženah? — je vprašal Trofin.

— O starih? Da, glede njih je dovoljeno ločitev.

— A, ločitev!... Steer pa je bilo tudi v prejšnjih časih takoj...

— Poprej si moral čakati tri leta ali še več in še je bilo treba, da si jo s pričami zasečil pri onečavem delu — hm, — nu, zdaj pa se lahko ločiš, bratec, kadar se ti zljubi. Same vloži prošnjo in na vedi vzrok. In tudi ona lahko odide v pustiv, na primer zbog zločesta ravnanja z njo...

— Kako praviš? Zbog kakega ravnanja?

— Cejo, recimo, pretepeš.

— Kakšna postava pa je to. Bog je dal in ustvaril! To se pravi, da je po novem sploh ne smem pretepeš!

— Nak, še opovati ju ne smeš.

— Niti lastne žene ne? — je hkrati vprašalo več glasov.

— Niti tiste ne, ki jo je Bog dal! — je kriknil Proho Stelanič, ki je nadomeščal v cerkvi dijakona.

— Dejal bi, da se vam je vsem zmešala pamet, — se jih je zlovilno otreseval vojak Andrejuška, ki je bil prišel v občinski sovet zaradi nekih drugih pojasnil.

Vendar je še sam vprašal:

— Po tem takem lahko navedem, kaj vzrok ločitve to, da sem ženo pretepel?

— To mora navesti ona zoper tebe!

— Ona?

— Nu ona, kaj pa da!

— Malec čudno, bi dejal. Kako pa je, denino, s premoženjem? Na primer: jaz sem se razporočil, a imela sva kravo... Kdo dobri kravo?

Član sovjeta je nekaj hipov molčal, nato pa je rekel:

— Če navedeš vzrok, da je kriva žena, tedaj gre krava tebi.

— A kako bo z novo? — je vprašal Andrejuška.

— S katero novo? — je nejevoljno dejal član sovjeta in je zahnal z roko proti Trofinu, ki ga je nenehoma nadlegoval s praznimi vprašanji. — Govori vendar malce glasnejši, saj te ne razumem!...

Namršil je obrvi in izpršil vrat proti Andrejuški, ki je sedel na poslednji klopi.

— Pravim: če se ozemim in imam žena kravo, čigava bo?

— Skupina... dokler skupaj živita... in nu, mož je glavar družine.

— Dobro; mar si se sprl s staro, kaj?

— Ne, ali šibka je, veš. Če me si, ne more vzdigniti.

— E, ta je pa druga.

— Ondan se je bil vrnil iz vojaščine Ivan Andronov. Obrača se sem, obrne tja doma ni ne žene, ne krave, ne plača — sploh vse je bilo prazno. Nu, žena je šla k drugemu in je vse odnesla. Zdaj se tožarita. Srečal je Ivan ujenega drugega moža in mu vzel: "Vrni mi kravo in plače in naj vaju oba vrag vzame." Mož pa mu je odvrnil: "In kaj bo meni ostalo?" "Kaj ti bo ostalo? Nu, a žena?" "Glej ga, no. To bi pa rad, da bi zastonj vzel njegovo ženo!" — Tako mu ni vrnil ne vilenim zakonom.

— The... v civilnem, tudi lahko, res da, saj vsak dan tako živim....

— Živiš, toda brez pečata. Kaj pa, če ima ona kravo, potlej nimši pravice do krave! Vsekakor moraš imeti pečat. Razumeš?

— Razumem... tako mi je, kar da bi se bil izgubil v gozdu... Bogome...

— Mnogi ljudje se mučijo. Ondan se je mizar iz zaselja ločil s svojo staro. Bilo je žalostno pogledati. Nu, tako sta dotlej živelia... še njemu je seglo k srcu.

— Pa zakaj sta se neki ločila?

— I, zaradi sprememb, ka-li.

Našel je drugo. Ima dve kravi, nov kožuh in deset pudov rži.

— Dve kravi?

— Da. Pa snaha je taka, da jo rad pogledaš. Okrogla, zdrola, še hudiča bi zapeljala. Vzdigne in nosi vreče s pet pudov rži. Tista prva je bila sicer dobra žena, in mirna, a majhna, drobna.... Njegovi dve kravi in njeni dve...

— Mati božja!

— Ali je res to, kar praviš,

— ali je stalno? — je vprašal Andrejuška.

— Kaj?

— Pa tisto-le, zaradi premoženja.

— Koliko pa ima tvoja?

— Stara!

— Eno kravo, petdeset aršinov platna iz bombaževine, suknem o-prsnik in deset funfov sladkorja.

— Dobro; mar si se sprl s staro, kaj?

— Ne, ali šibka je, veš. Če me si, ne more vzdigniti.

— E, ta je pa druga.

— Ondan se je bil vrnil iz vojaščine Ivan Andronov. Obrača se sem, obrne tja doma ni ne žene, ne krave, ne plača — sploh vse je bilo prazno. Nu, žena je šla k drugemu in je vse odnesla. Zdaj se tožarita. Srečal je Ivan ujenega drugega moža in mu vzel: "Vrni mi kravo in plače in naj vaju oba vrag vzame." Mož pa mu je odvrnil: "In kaj bo meni ostalo?" "Kaj ti bo ostalo? Nu, a žena?" "Glej ga, no. To bi pa rad, da bi zastonj vzel njegovo ženo!" — Tako mu ni vrnil ne vilenim zakonom.

— The... v civilnem, tudi lahko, res da, saj vsak dan tako živim....

— Živiš, toda brez pečata. Kaj pa, če ima ona kravo, potlej nimši pravice do krave! Vsekakor moraš imeti pečat. Razumeš?

— Razumem... tako mi je, kar da bi se bil izgubil v gozdu... Bogome...

— Mnogi ljudje se mučijo. Ondan se je mizar iz zaselja ločil s svojo staro. Bilo je žalostno pogledati. Nu, tako sta dotlej živelia... še njemu je seglo k srcu.

— Pa zakaj sta se neki ločila?

— I, zaradi sprememb, ka-li.

Kralj, ki je morda pojedel samega sebe.

Iz Kambodže so dospeli še sedaj obširne vesti o pogrebni svečanosti, ki so se vrstile ob smrti in po smrti jamošnjega predzadnjega vladarja. Ta vladar je nosil, kakor znano, čudaško ime Prea Bat Samdak Prea Sisovat, na kratko Sisovat; rodil se je leta 1840, kraljeval svojemu ljudstvu (in baje ne slabu) celih 24 let, na kar se je, previden z vsemi svetimi zakramenti za umirajočimi, dobro dočakal.

Zakramenti za umirajoče so v dalsini Kambodže dokaj nenavadni. Komaj je stari kralj začutil, da se mu bliža zadnja ura, so ga prenesli v prostorno dvoranico in ga položili na postelj tako, da mu je bila glava usmerjena načelo na njem majhno obdukejo. Vse mesne dele in droboje so ločili od okostja in pomestili v leto, da jih vredno uporabljajo.

Končno, po dolgih osmih mesecih, so uganili astrologi dan pogrebne. Bronasti vrč so odprli, potegnili so truplo iz njega in so izvršili na njem majhno obdukejo. Vse mesne dele in droboje so ločili od okostja in pomestili v leto, da jih vredno uporabljajo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrtovih so bili med tem zgradi načelo na njem majhno obdukejo.

Kar se tiče Sisovatovih trdih delov, pa so jih najprej dobro preparirali, nato so jih zaprli v drugega bronasto posodo. V kraljevih vrto

pu svoje vladarske funkcije. Vse skupaj so postavili na trinognik iz pozlačenega, izrezljana lesa in tega spet na razkošen katafalk. Tedaj si je novi kralj nataknil na glavo kraljevsko krono in bonevi so priseli s toččim glasom molitvi svoje mrtvake molitve. Te molitve ne smejte prenjeti toliko časa, dokler je truplo v konservi. Trikrat na dan so morale primašati dvorne dame v mrtvasko dvorano tiste jedi in pijace, ki jih je imel pokojni najrajši, in vsakokrat so morale pred katafalkom pol ure jekoti.

Končno, po dolgih osmih mesecih, so uganili astrologi dan pogrebne. Bronasti vrč so odprli, potegnili so truplo iz njega in so izvršili na njem majhno obdukejo. Vse mesne dele in droboje so ločili od okostja in pomestili v leto, da jih vredno uporabljajo.

Končno, po dolgih osmih mesecih, so uganili astrologi dan pogrebne. Bronasti vrč so odprli, potegnili so truplo iz njega in so izvršili na njem majhno obdukejo.

Končno, po dolgih osmih mesecih, so uganili astrologi dan pogrebne. Bronasti vrč so odprli, potegnili so truplo iz njega in so izvršili na njem majhno obdukejo.

Končno, po dolgih osmih mesecih, so uganili astrologi dan pogrebne. Bronasti vrč so odprli, potegnili so truplo iz njega in so izvršili na njem majhno obdukejo.

Končno, po dolgih osmih mesecih, so uganili astrologi dan pogrebne. Bronasti vrč so odprli, potegnili so truplo iz njega in so izvršili na njem majhno obdukejo.

Končno, po dolgih osmih mesecih, so uganili astrologi dan pogrebne. Bronasti vrč so odprli, potegnili so truplo iz njega in so izvršili na njem majhno obdukejo.

Končno, po dolgih osmih mesecih, so uganili astrologi dan pogrebne. Bronasti vrč so odprli, potegnili so truplo iz njega in so izvršili na njem majhno obdukejo.

Končno, po dolgih osmih mesecih, so uganili astrologi dan pogrebne. Bronasti vrč so odprli, potegnili so truplo iz njega in so izvršili na njem majhno obdukejo.

Končno, po dolgih osmih mesecih, so uganili astrologi dan pogrebne. Bronasti vrč so odprli, potegnili so truplo iz njega in so izvršili na njem majhno obdukejo.

Druga žena.

ROMAN.

Za Glas Naroda pribredil G. P.

47

(Nadaljevanje.)

— Prositi te moram, da prepustiš meni, kako hočem izvršiti uravnavo, — ga je prekinil Majnau ostro. Stari gospod se je nekoli ustrail tega mrkega moškega obraza, — kajti skoro je izgledalo kot da hoče dvigniti trdno stisnjeno desnico.

Vojvodinja in dvorna dama sta zrli brez razumevanja na ta majhni preprič, — a dvorni pridigar, ki je ostal dotedaj popolnoma pasiven, je opri obe roki na hrbot stola ter poslušal skrajno pozorno.

— Moj Bog, ne razburjam se po nepotrebnu, dragi Raoul! — je pomiril dvorni maršal.

— Zakaj se neki razvremena? Jaz hoče le pravice.

Majnau se je resno ozrl v njegov obraz.

— To ti vratjameni, stric. Nikdo ne prisega rajše na tvoj čut pravice kot jaz, — kajti ti si edini že živeči Majnau, na katerega se moram držati svojo stanovsko zavestjo in ponosom na častnost našega plemena... V splošnem pa, ali bi lahko videl listine, s katerimi se je domenjal stric Gisbert na svoji bolniški postelji s svojo okolic?... V Wolkershausenem sem se živahno spomnil njega, ko sem stal pred njegovo čudovito oljnato sliko ter zapazil v svoj strah, da je zelo trpel od prahu in vlage in da jo bo treba osvežiti... Iz teh papirjev gorovi vendar svoj zadnji pozdrav na nas.

— Imel jih boš. — Ali hočeš takoj?

Dvorni maršal je že vstal ter odkoracal skozi dvorano. Odprl je isti predal, v katerem je ležalo pisemce grofice Drahenberg. Z dolgimi prsti je prikel nežno rožnat papir ter ga pokazal s peklenškim smehljajem vojvodinji.

— Lepi spomini, visokost, — rožnat duh, nič drugega, — a vendar mi je vredno tisoč! — je vzkliknil s frivilnim usmehom ter vrzel pisemce nazaj v predal.

Nato je vzel s črno pentijo ovit sveženj papirja.

— Tukaj, prijatelj moj! — Ponudil je sveženj Majnau, ki ga je takoj razvozikl.

— Ah, tu leži odločba glede Gabrijela na vrhu, — je rekel Majnau.

— To je bil pač zadnji pisani odtis njegove volje?

— Bila je njegova zadnja volja, — je potrdil dvorni maršal prostodušno ter se vrnil k svojemu stolu.

Majnau je potegnil ven še nekaj listin ter jih položil na mizo drugo poleg druge.

— Čudno! — je vzkliknil. — Ta zadnja odločitev je bila pisana le par ur pred njegovo smrtno, kot se mi je pripovedovalo, in vendar so to iste, neizprenemene poteze. Celo do pike in vejice je ostala pisava ista. Blizajoča se smrt ni imela nobene oblasti nad trdnostjo njegove roke... In to je dobro... kako lahko bi se drugače dvomilo o tem listu, podpisanim brez sodniških prič!

Vojvodinja mu je vzelu radovednu listo iz roke.

— Ta roka je značilna, a jo je težko razbrati, — je meuila. — Jaz določam dečka Gabrijela izrezeno za duhovniški peklic, — on nati moli v kloštru za svojo globokopadlo mater, — je čitala počasni en stavki.

— Ali si hočeš ogledati tudi ti te zanimive določbe umirajočega, Julijana? — se je obrnil Majnau neprisiljeno proti mladi ženi, ki je stala za praznem stolom. Ona se ni ozrla navzgor k njemu, ki jo je hotel tako globoko ponizati. Nikdo vseh, ki so sedeli za mizo, ni slutil, kaj je nameraval vse, — le za ujo je bila vsaka beseda dobrino merjen sunek z nožem. Zakaj pa je bila tudi tako predzrna, da je iztegnila svojo roko po šopreni, na katero jo je opozorila gospa Len?... Majnau ji je držal nasproti dva lista in ona ju je primerjala, ne da bi se ju dotaknila, s primerno pozornostjo. Bil je natančno no eni in isti rokopis in razven tega so bile poteze tako originalno samovoljne, da bi človek ne mogel misliti na ponaredbo, — in vendar...

Vstopiši služabnik, ki je prinesel Majnauu neko kartu, je napravil konec temu mučnemu položaju.

— Ah da! — je vzkliknil dvorni maršal ter se nahajno udaril po čelu, — to sem popolnoma pozabil, Raoul!... Pred eno uro se je pripeljal neki mlad mož ter stopil iz voza tako samozavestno in neprisiljeno, kot da namerava ostati tukaj... Trdil je tudi, da je prišel na svoje povelje in če bi ne bil deležen velike sreče, da pozdravim Vašo visokost, bi ga sprejel, da čujem, kaj hoče pravzaprav.

— Zares, on bo ostal tukaj, stric. — On je novi učitelj Leona, — je odvrnil Majnau priporočil ter zložil skupaj listine.

Dvorni maršal se je sklonil naprej, kot da ne čuje pravilno.

— Moj dragi Raoul, — jaz mislim, da sem te napačno razumel, — je rekel potasi, povdarjajoč vsako besedo.

— Ali si rekel zares: — Novi hišni učitelj Leon?... Moj Bog, ali sem spal cele mesece dolgo ali pa bil v vročici, da ne vem prav ničesar o tem?

Majnau se je sarkastično nasmehnil.

— Izpremenba ni nikakor pripravljena že več mesecov, stric. Mladi mož mi je bil že prej enkrat predlagan in sedaj, ko sem ga potreboval, sem ga pustil poklicati. Na srečo je bil ravno prost in neoviran ter prišel dva dni preje kot sem določil jaz. To mi je nedujivo v toliko, ker sem ti hotel pripajaviti njegov prihod vsaj en dan prej...

— To bi kaj malo izpremenilo na moji volji, po kateri ne bo ostal ta mladi mož v Šenvertu.

Majnau je imel ravno v rokah ločene listke ter jih je hotel nesti nazaj k pisalni mizi, — a pri zadnjih besedah, izgovorjenih z nevjetno imperitivno od starega gospoda, je takoj obstal ter obrnil svoj obraz proti gosporniku. — Dame so nehotne povesile oči pred je premagal. — Jaz odpotujem, kot sem že dosti povedal, za leto in tnoža.

Dvorni maršal pa se ni pustil motiti. Bil je razjarjen v svoji nočnosti, — kar je bilo razvidno iz načima, kako je zakopal svoje prste v robe, ki je ležal na njegovih kolensih. — Človek vendar lahko izve, kaj te je napotil k temu nenačemu — državnemu preobratu?

— To bi si sam lahko rekel, stric, — je odvrnil Majnau, ki se je premagal. — Jaz odpotujem, kot sem že dosti povedal, za leto in dan. Baronice odide v Budiseldorf. Ona ne bo več poučevala Leonu. — Pri teh besedah je dvignila vojvodinja svoje oči in neprikrit pogled zmagovalca je švignil proti mladi ženi, ki je ustajala v svoji dotedanjni poziciji. — Razventega — in to je pri meni glavna stvar, — ne moremo zahtevati od gospoda dvornega pridigara, da bi prihajal tako pogosto v Šenvert tudi pozimi, da nudi Leonu verski pouk.

— Bah, ne občaj mi ničesar! V ta vrok ne veruješ niti sam. Ti veš nasprotno zelo dobro sam, da se je ponudil naš dragi dvorni pridigar pred kratkim, da počuje dečka tudi v drugih predmetih...

(Dalej pribodusil.)

KATERA JE LEPSA

Letos bo v Galveston, Texas, tekma, ki je namen bo izbrati najlepšo deklico na svetu. Vsa ameriška mesta bodo zastopana s svojimi lepoticami. Pa tudi Evropa jih bo poslala šest, ki jih vidite na sliki. Z leve na desno so: zastopnica Italije, Belgije, Francije, Anglike, Nemčije in Spanke. Kjer se bodo letos vršile Olimpijske igre.

Zanimivosti o Indiji.

V Indiji pa so ljudje, ki pravijo, da so obdarjeni z nadnaravnovo močjo. Le-te uganjajo čarovnike, ki se nam zde veliko bolj zapletajo. Med njimi so pred vsem fakirji, mohamedanski potepuški menihhi in slednji jogini, ki trde o sebi, da lahko vse store s slovo svoje volje. Tako so v Kizagapatamu živeli bojda ljudje, ki so se obili z gorečimi oljem in nosi dobili opeklini. Eden izmed njih je imel bili prepričani, da bo beginja počasi prenesla dekličino združevanje na dečka. Kako so se neki prijemali za glavo, ko so našli dečka zutnjavega pred kočo. Umrl je od mraza v strahu. Zdaj je bil kriv duhovnik, ki jim je strahotno deljanje svetoval; nastal je prepir, ki so zanj izvedeli policijski uradniki in obreden umor je bil kmalu razkriv.

Verski fanatiki pa ne žrtvujejo vedno človeškega življenja. Včasih se zadovolje s par kapljic lastne krvi, pa še ta obred izvrše na skrijevju in poredkom. V nekdanjih časih pa so si pred tempilom beginje Mariammi prebadali ustnico z dvema žebljema navkriž; ko jih je oškropila kri, so se zavrtili v blaznem pleusu, hoteč pokazati, da so prenisi žrtve prostovoljno. Podoben obred, čeprav manj okruten, je, da se na železne krate obesi človek, marveč koš, ki se vanj vsele človek, nakar ga dvignejo kvišku ter gugajo sem in tje. Drugod pa ovijajo vrv okoli pasu in ga tako potegnijo kvišku. Zgodil se včasi, da človek pada z droga in si pošteno zlomi kosti, vendar pa se Indijci za to ne zmenijo, ker življenje v njihovih očeh nimata tolikšne veljave kot v naših. Običaj "guganja na kavljih" se slednji takoj izrodil, da ga poznajo v nekaterih krajih le kot otroško igro, v drugih pa gugajo z vrvjo privzane ove.

To nam pričuje, da verska gospodarstva tudi v Indiji menjava in skušajo ohraniti stare obrede in izročila na način, ki se da spraviti v sklad s človekoljubjem in tako, da bi se storilo človeku kar najmanj žalega.

Bolj v navadi je dandanašnji žrtve v obliki "guganja na kavlu", ki je bila svoje dni vrlo razširjena v južni Indiji. Obred se vrši že zdaj vsako leto enkrat zelo slaveno, vendar pa ne več v prvotni okrutni obliki. "Guganje na kavlu" je veljalo beginji Mariammi. Brahmani v tem primeru niso navzoči, ker so nasproti takoj počastitve. Verniki pa ga vžlie temu izvršujejo, preverjeni, da se bodo prikuplili mogočni beginji, ki jih bo za to laskavost oddiskovala z varstvom pred boleznicami in ki ne bo pozabila na nje, če bi njih živini ali nasadom pretila nevarnost.

"Guganje na kavlu" ni povsod enako. Najbolj kruto je ondi, kjer zarijejo človeku, ki se je zaobljubil za ta obred, dva kavla v kožo na hrbitu, potlej pa ga privežejo za kavljia z dolgo vrvjo in obesijo na drogu, ki visi vodoravno visoko v zraku, podprt z orodjem, ki uravna njegovo zibanje in ki nas spomina vislje. Pred obredom se mož skoplje, nato mu natrejo kožo z olijem in slednji zarijejo kavljie v kožo. Ko je vrsto privezan, dvignejo drog po koncu in žrtve niha v zraku. Kajpa, dajati mora videz, da ga nič ne boli; še več, z veselo grimaso in s smešnimi kretnjami najkratkočasni in razveseljuje gledalec. Včasi mu dado v roke meč in ščit. Igriči mora vlogo vojščaka, ki se brani pred nevidnimi napadaleci. Ponekod je navada, da mu ozljado živeti z etvjetnimi venci, ki jih zgoraj počasi trga in meče navzgor. Take etvjetne si ljudje skrbno hranijo, ker imajo baje veliko moč za človeško združevanje.

V neki vasi so živelji starši, ki so imeli bolehavega sina in zdravo hčer. Hčer pa pri pravoverjnih Indijcih nima posebne veljavje, zato so prosili beginjo, da prineje zdravje na bolehavega sina. Najprej so nekajkrat žrtvovali in izvršili razne obrede, ko pa nič zaledlo, so se odločili k dejaniju, ki je po starodavnih izročilih nekaj zares onehedral beginjino sreco: hčer so namreč žrtvovali za sina. Zvezni so prenesli bolehavega dečka pred kočo in ga zvezali, da bi vso noč vztrajal na prostem. Dekle so odpeljali zvezni v temelj krvave beginje, kjer je duhovnik potisnil noč tik pod brado in je prerezal grlo. Ubogemu dečku je izkravljalo in starši so tomatično guga. Tu in tam nama-

žejto žrtvi oblije z zeleno barvo in jo opremijo s perotmi in dolgim kljunom, da bi bil podobnejši svetemu Garudu, orlu boga Višnija. Nad žrtvijo obesijo majhen balduhin, da jo varuje pred solnčnico. Drugod ga ne prepleškajo, marveč mu naložijo na roko otroka in podobno.

Nekaj posebnega je baje, da s kavljem povzročena rana ne krvavi. Zadostuje navaden obliž in čez dva ali tri dni je zaceljena.

Podoben obred, čeprav manj okruten, je, da se na železne krate obesi človek, marveč koš, ki se vanj vsele človek, nakar ga dvignejo kvišku ter gugajo sem in tje. Drugod mu ovijajo vrv okoli pasu in ga tako potegnijo kvišku. Zgodil se včasi, da človek pada z droga in si pošteno zlomi kosti, vendar pa se Indijci za to ne zmenijo, ker življenje v njihovih očeh nimata tolikšne veljave kot v naših. Običaj "guganja na kavljih" se slednji takoj izrodil, da ga poznajo v nekaterih krajih le kot otroško igro, v drugih pa gugajo z vrvjo privzane ove.

To nam pričuje, da verska gospodarstva tudi v Indiji menjava in skušajo ohraniti stare obrede in izročila na način, ki se da spraviti v sklad s človekoljubjem in tako, da bi se storilo človeku kar najmanj žalega.

(Prevod iz češčine.)

Najboljši tekač na svetu

je Charley Paddock, ki se bo udeležil Olimpijskih iger v Amsterdamu.

ADVERTISE IN GLAS NARODA

Pozor, rojaki!

In naslovna na listu, katerega prejete, je razvidno, kolikor Vam je naročna podla. Ne želite točajte to, da je Vas opominja, temveč obnovite naročno ali direktno, ali pa pri enem sladečih nadih zastopnikov:

CALIFORNIA

Foxboro, A. Hochvar.
San Francisco, Jacob Landau.

COLORADO

Douglas, J. Schwartz.
Pueblo, Peter Calig., John Germ.,
Fr. Janesh, A. Saitic.

WYOMING

Rock Springs, Louis Tanzer.
Diamondville, A. Z. Arko.

VEJIC

Večer, Leo Plamic.

OREGON

Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA

Ambridge, Frank Jakš.

NEW YORK

Gowanda, Karl Sternscha.

OHIO

Berberton, John Balant, Joe Hilti.

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich.

ILLINOIS

Aurora, J. Verbić.

ILLINOIS